

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/57/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216218016
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2216218016.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Y. U., narodená XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, dieťa rodičov: H. U., narodený XX.XX.XXXX, bytom L. XXX, korešpondenčná adresa: J. XX, P., zastúpený splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária Červenková, s.r.o., so sídlom Dunajská 1, Bratislava, a U. U., narodená X.XX.XXXX, bytom P. XX, P., zastúpená advokátkou: JUDr. Marcela Kucháriková, so sídlom Hlavná 25, Šamorín, o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, o odvolaní otca proti výroku III. a VI. a o odvolaní matky proti výroku I., III., a VI. rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 5P/80/2016-539 zo dňa 30.6.2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. o zverení maloletej do striedavej osobnej starostlivosti p o t v r d z u j e a vo výrokoch III. vo výživnom, VI. o nároku na náhradu trov konania štátu a v závislom výroku VIII. o náhrade trov konania r u š í a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. maloletú Y. U., nar. XX.XX.XXXX zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že dieťa bude každý párný týždeň u otca od nedele od 19,00 hod. do nedele nepárneho týždňa 19,00 hod. a u matky od nedele nepárneho týždňa od 19,00 hod. do nedele párneho týždňa 19,00 hod. s tým, že odovzdanie maloletej sa bude realizovať v mieste bydliska toho rodiča, ktorému končí aktuálny styk s dieťaťom, vždy uvedený deň a hodiny, počnúc od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. rozhodol, že obaja rodičia sú oprávnení maloletú zastupovať a spravovať jej majetok, výrokom III. otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletú Y. mesačne sumou 100,- € vždy do 15-ho dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky počnúc od právoplatnosti rozsudku, výrokom IV. rozhodol, že maloletá bude mať trvalé bydlisko na adrese P. č. XX, P., výrokom V. rozhodol, že prídavky na maloletú Y. bude poberať matka maloletej ako aj daňový bonus na maloletú, výrokom VI. rozhodol, že štát má nárok na náhradu trov konania voči otcovi v sume 1.086,04 € a voči matke v sume 432,80 €, ktorú sumu sú povinní zaplatiť na účet Okresného súdu Dunajská Streda, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, výrokom VII. zmenil rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 5.6.2014, č. k. 9P/22/2014-28 v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej Y. U., nar. XX.XX.XXXX a výrokom VIII. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po citácii § 24 ods. 2 a 4, § 26, § 30 ods. 1, § 43 ods. 1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 až 3, Čl. 5 zásad Zákona o rodine, § 49 ods. 2, § 52, § 58 Civilného mimosporového poriadku vecne odôvodnil tým, že otec sa návrhom doručeným súdu dňa 22.11.2016 domáhal zverenia maloletého dieťaťa (ďalej aj „maloletej“) do striedavej osobnej starostlivosti oboch

rodičov v týždenných intervaloch, výživné nežiadal určiť. Matka súhlasila so širším stykom otca s maloletou, žiadala však maloletú ponechať jej naďalej vo výlučnej osobnej starostlivosti, pochybujúc o zdravotnom stave otca maloletej, keď tvrdila, že otec má problémy psychického rázu, na ktoré by mal byť naďalej liečený, pričom dôkaz na preukázanie svojich tvrdení v tomto smere nevedela predložiť. Naposledy súd rozhodol o úprave práv a povinností rodičov k maloletej v rámci rozvodového konania, keď rozsudkom č. k. 9P/22/2014-28 zo dňa 5.6.2014 maloletú pre čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky a schválil rodičovskú dohodu, na základe, ktorej otec sa zaviazal platiť výživné 150,- eur mesačne vždy do 15. dňa toho, ktorého mesiaca a styk rodičia nežiadali upraviť. Zo znaleckého posudku znalkyne PhDr. Lindy Katona, PhD. zo dňa 14.11.2017 pod č. 4/2017 vyplynul záver, že vzťah maloletej tak k matke ako aj otcovi je pozitívny, avšak znalkyňa navrhla v záujme zabezpečenia zdravého fyzického, psychického, sociálneho emočného vývinu maloletej, ju zveriť do osobnej starostlivosti matky a určiť čo najširší styk otca s maloletou. Jednoznačne konštatovala, že dieťa má pozitívny vzťah k obom rodičom. Otec namietol uvedený znalecký posudok vykonaný znalkyňou PhDr. Lindou Katona, PhD. a žiadal o vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania. Súd prvej inštancie nariadil kontrolné znalecké dokazovanie, ktorým poveril znalkyňu PhDr. Mgr. Elenu Fortis, PhD., táto podala znalecký posudok č. 52/2019 zo dňa 2.10.2019 s odstupom dvoch rokov od vypracovania predchádzajúceho znaleckého posudku. Konštatovala, že maloletá má pozitívny emocionálny vzťah k obom rodičom s tým, že mierne preferuje otca. V prípade oboch rodičov konštatovala, že majú dostatočne rozvinuté osobnostné dispozície pre zabezpečenie pozitívneho emocionálneho vzťahu s maloletou. Na záver konštatovala, že z psychologického hľadiska je v najlepšom záujme maloletej a v súlade s jej zdravotným psychickým a fyzickým vývinom vyrastať vo výchovnom prostredí u matky aj u otca, keď dieťa potrebuje pre svoj zdravý psychický a fyzický vývin rovnomerný a rovnocenný pobyt u každého z rodičov. Na pojednávaní dňa 30.6.2020 súd prvej inštancie vykonal pohovor s maloletou, ktorá uviedla, že chce ostať v rovnakom čase u matky aj otca a to 7 dní u matky a 7 dní u otca, keď u oboch sa cíti dobre. Kolízny opatrovník po vykonaní znaleckého dokazovania a vypočutí maloletej navrhol maloletú zveriť do striedavej osobnej starostlivosti obom rodičom a tým akceptovať vôľu maloletej, ktorá vzhľadom na svoj vek a rozumové schopnosti sa vedela vyjadriť k vzťahu s rodičmi.

Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že v živote maloletej zohrávajú dôležitú úlohu obaja rodičia. Prítomnosť oboch rodičov v rovnakom rozsahu je pre maloletú dlhodobou prirodzenou. Vývoj doby trvania pobytu dieťaťa u oboch rodičov si vynútil jednak rozsah a frekvencie výkonu práce matkou dieťaťa v pracovnom pomere ako aj to, že v poslednom roku maloletá v dôsledku obmedzení pre COVID-19 bola v rovnakých intervaloch v trvaní 7 dní u otca i matky. Obe znalkyne hodnotili rodičov pozitívne. Znalkyňa PhDr. Linda Katona, PhD. konštatovala, že vzťah maloletej k matke aj k otcovi je pozitívny, motivovaný a založený na čistej detskej láske a dôvere k rodičovi, pričom matka pre maloletú predstavuje dominantnú osobu, poskytujúca maloletej základné životné istoty, kým otec u maloletej napĺňa emocionálne ako aj materiálne potreby. Znalkyňa PhDr. Mgr. Elena Fortis, PhD. uviedla, že z vykonanej analýzy vyplynula pozitívna emocionálna väzba až emocionálna závislosť na oboch rodičoch, bez výraznej preferencie niektorého z nich, pričom sa maloletá vyjadrila k osobe matky, že ju trestá fackou a keď niečo urobí dobre jej dá odmenu. Tieto tvrdenia však maloletá oľutovala a s plačom sa priznala, že klamala, hoci nechcela. Matka v oboch posudkoch je hodnotená ako osoba empatická, s dobrou schopnosťou adaptácie na nové životné okolnosti. Znalkyňa PhDr. Mgr. Elena Fortis, PhD. v posudku hodnotí matku s pozitívnymi vlastnosťami, následne však bez ďalšieho vysvetlenia v nasledujúcom odseku matku hodnotí ako osobu egocentrickú, so subjektívnym nastavením, nezodpovednú, labilnú, s tendenciami klamať, uprednostňujúca vlastné záujmy pred záujmami maloletej. Súd prvej inštancie nebral do úvahy v tejto časti závery tohto znaleckého posudku osobnosti matky do úvahy, keďže neboli ničím podložené. Otca hodnotí znalkyňa pozitívne, skôr ako introverta. Z výpovedí oboch rodičov bolo zrejmé, že nebránia vôli dieťaťa byť v rovnakom rozsahu s oboma, i keď matka chcela rozšírený styk, nie striedavú výchovu, a to z obavy zo zdravotného stavu otca, ktorý predtým mal psychické problémy, ktoré problémy v súčasnosti otec tvrdil, že nemá a neboli ani v priebehu konania preukázané. Kolízny opatrovník považoval výchovné prostredie u oboch rodičov za vyhovujúce, kde dieťa má vytvorené dobré podmienky pre zdravý psychický i fyzický vývoj. Z výpovede maloletej bolo zrejmé, že chce aby obaja rodičia boli prítomní v jej živote v rovnakom rozsahu. V priebehu konania obaja rodičia dospeli k záveru, že chcú sa správať bezkonfliktne a v záujme dieťaťa. Súd prvej inštancie preferoval v tomto smere vôľu maloletého dieťaťa. Rozdielnosť záverov znaleckých posudkov, bola len čo do spôsobu usporiadania vzájomných vzťahov, keď znalkyňa PhDr. Linda Katona, PhD. preferovala výchovné prostredie dieťaťa u matky, pričom navrhla širší styk dieťaťa s otcom, čo by rovnako sa približovalo k striedavej osobnej starostlivosti, len v iných intervaloch. Znalkyňa PhDr. Mgr. Elena Fortis, PhD. po uplynutí dvoch rokov od vypracovania predchádzajúceho posudku, už pracovala s

dieťaťom o dva roky starším. Maloletá v čase rozhodovania bola blízko veku 9 rokov, keď dieťa už začína kritickejšie vnímať rodičov a hodnotiť ich správanie. Vzhľadom na vek maloletej je schopná formovať, že chce žiť a bývať s otcom a matkou po vyrovnanom pomere. Maloletá je dostatočne emocionálne a osobne zrelá, na striedanie dvoch domovov. Zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je v súlade s najlepším záujmom maloletej, keď bola schopná absolvovať striedavú starostlivosť počas troch mesiacov tohto roku, nie je dôvod spochybňovať jej spôsobilosť na striedavú starostlivosť a to aj počas školského roka. Vykonané dokazovanie bolo usvedčujúce v názore, že zverenie maloletej do striedavej starostlivosti oboch rodičov je v záujme dieťaťa.

Súd prvej inštancie určil výživné na maloleté dieťa tak, že otcovi uložil povinnosť platiť výživné v sume 100,- eur mesačne počnúc od právoplatnosti rozsudku, keď vychádzal z možností a schopností oboch rodičov za posledných 12 mesiacov. Otec dieťaťa podniká ako realitný maklér, s ním tvrdým príjmom 1.200,- eur a je poberateľom výsluhového dôchodku 329,- eur. Celkom mesačný príjem otca je 1.529,- eur. Žije s manželkou v trojizbovom byte. Má skočené vzdelanie stredoškolské s maturitou ako technik pre leteckú výzbroj, v roku 2012 odišiel do dôchodku a poberá výsluhový dôchodok, popritom pracuje od roku 2012 ako maklér v spoločnosti, ktorej je sám aj spoločníkom. Súd prvej inštancie konštatoval, že otec má príjem z podnikania ako realitný maklér, pričom z daňového priznania vyplynulo, že je stratový za rok 2019, otec priznal mesačný príjem 1.200,- eur. Na stránke L. priemerný plat realitného makléra sa pohybuje od 2.232,- eur do 7.440,- eur mesačne, pričom môžu dosiahnuť až 10.000,- eur. Na stránke L. ponuka platu realitného makléra sa pohybuje od 2.000,- eur do 3.500,- eur mesačne. Príjem matky mal súd prvej inštancie preukázaný z výplatných pásov o príjme matky u zamestnávateľa T. P., čo vykazuje priemerný mesačný zárobok 392,10 eur. Matka vlastní byt, z ktorého prenájmu má mesačný príjem 330,- eur. Matka má teda čistý mesačný príjem z pracovného pomeru 392,10 eur a z prenájmu nehnuteľnosti 330,- eur, po odpočítaní výdavkov za služby spojené s užívaním bytu 137,71 eur zo zaplateného nájmu ostane matke 192,29 eur. Celkom jej mesačný príjem činí 584,39 eur. Pri porovnaní možností a schopností otca, ktorý je podnikateľ, s mesačným len priznaným príjmom 1.200,- eur, po započítaní výsluhového dôchodku, má viac ako dvojnásobok príjmu matky. Nebolo v konaní preukázané, že sa matka vzdala výhodnejšieho zamestnania, jej pracovné miesto zaniklo. K obrane otca o vysokej životnej úrovni druhá matka, súd prvej inštancie uviedol, že druh matka a ani prípadný manžel matky nemá vyživovaciu povinnosť k maloletej. Vzhľadom na lepšiu finančnú situáciu otca, oproti možnostiam príjmu u matky v čase vyhlásenia rozhodnutia, súd prvej inštancie určil výživné na maloletú voči otcovi, v záujme kompenzácie rozdielu príjmu u matky, ktorá by nevedela v takej miere zabezpečiť náklady u maloletej v čase jej pobytu u nej.

Trovy znaleckého dokazovania boli preddavkované zálohami, v prípade posudku znalkyne PhDr. Lindy Katona, PhD. oboma rodičmi po 300,- eur, keď výška odmeny činila 1.464,80 eur, rozdiel činil 864,80 eur, ktorú súd uložil rodičom maloletého dieťaťa zaplatiť štátu v rovnakom pomere, keď uvedená suma bola priznaná uznesením dňa 11.1.2019. V prípade kontrolného znaleckého dokazovania, ktorý navrhol otec maloletej bola zaplatená záloha 1.000,- eur, keď odmena znalkyne bola vo výške 1.654,24 eur, rozdiel činí 654,24 eur, ktorý bol uhradený znalkyni z rozpočtových prostriedkov súdu v zmysle uznesenia súdu prvej inštancie dňa 19.2.2019. Matka námietky proti posudku znalkyne PhDr. Lindy Katona, PhD. nevzniesla.

3. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III. a VI. podala odvolanie matka z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e), f) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedla, že v konaní boli vyhotovené dva znalecké posudky znalkyňami z odboru psychológia a to PhDr. Lindou Katona, PhD. a PhDr. Mgr. Elenou Fortis, PhD. s diametrálne odlišnými závermi, preto navrhla na pojednávaní dňa 10.12.2019 ako dôkaz konfrontáciu znalkyň a taktiež vyžiadanie kamerových záznamov zo sedení obidvoch rodičov u znalkyni PhDr. Mgr. Eleny Fortis, PhD. cestou súdu. Súd prvej inštancie tieto dôkazy nevykonal ani nezodpovedal prečo k vykonaniu navrhnutých dôkazov nepristúpil, nevysvetlil prečo sa priklonil k znaleckému posudku vyhotovenému znalkyňou PhDr. Mgr. Elenou Fortis, PhD., keď poukazuje na rozpory v tomto znaleckom posudku pri hodnotení matky (hodnotí ju ako osobu empatickú a pozitívnu a v ďalšej vete ako osobu egocentrickú, nezodpovednú a labilnú). Súd prvej inštancie sa tiež vôbec nevysporiadal s podaním matky zo dňa 3.9.2019, v ktorom po diagnostike u znalkyni PhDr. Mgr. Eleny Fortis, PhD. oznámila súdu dôvodné obavy o nestrannosti, nezáujatosti a objektívnosti znalkyne. Ďalej v odvolaní uviedla, že počas trvania manželstva otec maloletej užíval psychiatrické lieky v kombinácii s alkoholom, čo si opakovane vyžiadalo nutnosť volať rýchlú záchranú pomoc, a že má dôveryhodné informácie, že otec ešte v roku 2019 navštevoval psychiatra. Podotkla, že v tejto súvislosti ako dôkaz navrhla cestou súdu zabezpečiť výpis zo zdravotnej dokumentácie otca, tento dôkaz však súd prvej inštancie bez odôvodnenia nevykonal. Poukázala na to, že v odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie

konštatuje, že matka neprodukovala žiadne dôkazy na preukázanie užívania liekov s alkoholom otcom maloletej. Matka však má za to, že vzhľadom na mimosporové konanie a vyšetrovaciu metódu si súd prvej inštancie mal zabezpečiť výpis návštev rýchlej zdravotnej pomoci u otca a dôvod týchto návštev, ku ktorým matka nemá prístup. Matka zdôraznila, že dôvodom jej nesúhlasu so striedavou osobnou starostlivosťou je tak, ako to bolo opakovane prezentované pred súdom prvej inštancie, jej snaha zabezpečiť dieťaťu bezpečie, stabilitu a istotu, ktorú jej otec zabezpečiť nevie. Poukazovala tiež na to, že keď je maloletá u otca, hrá sa na tablete a otec má vlastné aktivity, že dieťaťu nevarí a stravujú sa výlučne v reštauráciách. Ďalej uviedla, že nie je pravdou, že od rozvodu manželstva otec poskytoval maloletej osobnú starostlivosť v rovnakom rozsahu ako matka, nakoľko do šiestich rokov veku maloletej, táto bola priemerne v mesiaci 20 dní s matkou a 10 dní s otcom. Poukázala tiež na otcove ovplyvňovanie a manipuláciu maloletej, tým že svoj omnoho vyšší príjem zneužíva na kupovanie dieťaťa. Ďalej namietala, že súd prvej inštancie v časti odôvodnenia, v ktorej posudzoval životnú úroveň rodičov, príjmy a ich výdavky, opomenul zahrnúť do výdavkov matky platenie hypotéky vo výške 203,78 eur mesačne a spotrebného úveru vo výške 40,72 eur mesačne, ktoré dokladovala súdu prvej inštancie. Taktiež namietala, že nie je pravdou, že školské obedy boli zadarmo, ktorých platenie matka dokladovala vo výške 20,- - 30,- eur mesačne. V súvislosti s napadnutím výroku VI., ktorým súd zaviazal matku na zaplatenie sumy 432,80 eur titulom náhrady trov konania štátu, matka požiadala o možnosť zaplatenia uvedenej sumy v splátkach vo výške 15,- eur mesačne, pričom dôvodila jej aktuálne nízkym príjmom, ako aj skutočnosťou, že je v súčasnosti nezamestnaná. V závere uviedla, že má za to, že výrok I. napadnutého rozsudku je nezrozumiteľný a zmätočný, keďže z uvedeného vyplýva, že dieťa by malo byť, každý páry týždeň aj u otca aj u matky. Zároveň súd rozhodol, že odovzdanie maloletej sa bude realizovať v mieste bydliska toho rodiča, ktorému končí aktuálny styk s dieťaťom. Poukázala tu na skutočnosť, že v prípade striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov ide o osobnú starostlivosť každého rodiča o maloletú, v tomto prípade v týždňových intervaloch a nie o styk rodiča s dieťaťom, ako je to uvedené vo výroku I. napadnutého rozsudku. Na základe uvedeného má za to, že súd prvej inštancie nevykonan navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu napadnutých výrokov zmenil a to tak, že návrh otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností zamietne, alternatívne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch III. a VI. podal odvolanie otec z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d), e), f) Civilného sporového poriadku a ust. § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku. V odvolaní uviedol vo vzťahu k napadnutému výroku III. týkajúceho sa výšky výživného, že závery súdu prvej inštancie sú v danom smere svojvoľné, neudržateľné a boli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý tak poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Dovodil tým, že v súdnom konaní viackrát požadoval, aby súd prvej inštancie riadne prešetril majetkové pomery na strane matky, čo súd prvej inštancie bez akéhokoľvek odôvodnenia nevykonan. Matka počas celého súdneho konania ani raz nepredložila požadované potvrdenie zamestnávateľa o dosiahnutých príjmoch matky za súdom požadované obdobie, pričom ani súd prvej inštancie počas celého súdneho konania príjmy matky z dostupných oficiálnych registrov nežiadal. Matka v súdnom konaní namiesto potvrdenia zamestnávateľa predložila len výplatné pásky bez pečiatky a podpisu zamestnávateľa, a tak tieto nie sú relevantným dokladom na posúdenie príjmu matky. Z výplatných pásek predložených matkou vyplýva, že matkin príjem u zamestnávateľa Y. I., s.r.o. predstavoval sumu viac ako 1.200,- eur mesačne, matka však predložila súdu prvej inštancie zavádzajúce potvrdenie o výške mzdy vystavené zamestnávateľom Y. I., s.r.o., ktorým tento potvrdzuje, že matka je zamestnaná v spoločnosti od 14.9.2010 a jej hrubá mzda je „údajne“ vo výške 650,- eur. Ďalej v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie sa absolútne nezaoberal tým, prečo sa matka vzdala výhodnejšieho zamestnania u zamestnávateľa spoločnosti Y. I., s.r.o., neskúmal okolnosti skončenia pracovného pomeru matky a bez akéhokoľvek preukázania si osvojil tvrdenie matky, že spoločnosť Y. I., s.r.o. zanikla. V tejto súvislosti na preukázanie svojich tvrdení predložil výpis z obchodného registra uvedenej spoločnosti. Taktiež namietal, že súd prvej inštancie neskúmal princíp potenciality príjmu u matky napriek tomu, že matka je bez akýchkoľvek zdravotných ťažkostí, v produktívnom veku a je vyučená ako zdravotná sestra. Poukázal na to, že po pracovnej pozícii „zdravotná sestra“ je neustále pomerne vysoký dopyt na trhu práce a potenciálny príjem matky ako zdravotnej sestry je niekoľkonásobne vyšší, ako je jej príjem aktuálny. Príjem matky u aktuálneho zamestnávateľa T. P. dosahuje len zhruba 1/3 jej dovtedajšieho príjmu, ktorý dosahovala u zamestnávateľa Y. I., s.r.o. Uviedol tiež, že súd prvej inštancie nevykonan ani ďalšie ním navrhnuté dôkazy, ktoré v konaní navrhoval v písomnom podaní označenom ako Návrh na doplnenie dokazovania

a predloženie dôkazov zo dňa 12.5.2017, keď požadoval, aby v súdnom konaní boli preskúmané majetkové pomery druhu matky T. B., pričom poukázal na to, že z rozhodovacej praxe súdov SR vyplýva, že príjmy a majetkové pomery spolužijúcich osôb je dôležité a potrebné tiež posudzovať s poukazom na posudzovanie životnej úrovne toho ktorého rodiča a úhradu jeho životných nákladov (t. j. v danom prípade pre posudzovanie kritérií na strane matky). K posudzovaniu jeho príjmu uviedol, že platy tvrdené súdom prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku sú nereálne. Súd prvej inštancie tu vychádzal z vlastných zistení zo stránky L., kde prevádzkovateľom a vlastníkom súdom zvoleného inzertného portálu je súkromná spoločnosť a nie je zrejmé, akým spôsobom sú údaje na tomto webe zhromažďované a do akej miery sa zakladajú na pravde. Podotkol, že jediným oprávneným subjektom na zber takýchto údajov je Štatistický úrad Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k napadnutému výroku VI. rozsudku uviedol, že sa nestotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie o tzv. neproporcionálnom platení trov konania. Otec takýto nepomer platenia trov konania považuje za nespravodlivý. Nemôže byť v žiadnom prípade pripisované na ľarchu otca, že súdom ustanovená znalkyňa PhDr. Linda Katona PhD. vypracovala v súdnom konaní znalecký posudok, ako znalec z nepríslušného znaleckého odvetvia (t. j. odvetvia klinická psychológia), ako ani ďalší fakt, že tento znalecký posudok je nepreskúmateľný a to pre viaceré pochybenia znalkyne, čo bolo primárnym dôvodom, pre ktorý bola v súdnom konaní ustanovená ďalšia znalkyňa. Znalkyňa PhDr. Linda Katona PhD. v rozpore so zákonom v znaleckom posudku odpovedala aj na právne otázky. Otec má za to, že v dôsledku pochybení tejto znalkyne nemôže byť otec tým účastníkom konania, ktorý bude povinný uhradiť trovy znaleckého dokazovania v pomere svojvoľne stanovenom súdom. Otec namietať okrem nespravodlivého rozdelenia úhrady zostatkov trov znaleckého dokazovania medzi rodičov maloletej aj výšku sumy zostatku trov znaleckého dokazovania. Uviedol, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu matematickému výpočtu zostatku sumy trov znaleckého dokazovania. Uznesením Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 23.8.2017, výrokom V. súd prvej inštancie uložil povinnosť obom rodičom zložiť preddavok vo výške á 300,- eur (t. j. spolu 600,- eur) na znalecké dokazovanie súdom ustanovenej znalkyne PhDr. Linda Katona, PhD., pričom uznesením Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 11.1.2019 výrokom I. bola znalkyni PhDr. Linda Katona, PhD. priznaná odmena vo výške 1.464,80 eur. V tejto časti výpočtu postupoval súd prvej inštancie správne, keď dospel k výsledku vo výške 864,80 eur (t. j. 1.464,80 - 600,- = 864,80 eur). Túto sumu trov znaleckého dokazovania rozdelil spravodlivo na úhradu rovným dielom obom rodičom vo výške každému á 432,80 eur. Ďalej uviedol, že uznesením Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 11.1.2019 súd prvej inštancie uložil povinnosť obom rodičom zložiť preddavok vo výške á 600,- eur (t.j. spolu 1.200,- eur) na znalecké dokazovanie súdom ustanovenej znalkyne PhDr. Mgr. Elena Fortis, PhD. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku konštatuje, že znalkyni bol uhradený preddavok vo výške 1.000,- eur, neuviedol však, či si obaja rodičia splnili povinnosť uloženú im vyššie uvedeným právoplatným a vykonateľným uznesením a nezaoberal sa tým, z čoho záloha (preddavok) pozostávala, t. j. kto preddavok uhradil a v akej výške. Za pripustenia hypotézy, že si obaja rodičia splnili povinnosť určenú súdnym rozhodnutím, preddavok uhradený tejto znalkyni bol vo výške spolu 1.200,- eur a tak, keď súd uznesením priznal znalkyni odmenu vo výške 1.654,24 eur, rozdiel predstavuje k úhrade sumu 454,24 eur a nie sumu 654,24 eur (t. j. 1.654,24 - 1.200,- = 454,24 eur) a na úhradu tejto sumy majú byť rovným dielom zaviazaní obaja rodičia. Nesprávne vypočítaný zostatok trov tohto znaleckého dokazovania vo výške 654,24 eur súd prvej inštancie nerozdelil spravodlivo na úhradu rovným dielom obom rodičom, ale prikázal úhradu zostatku výlučne otcovi maloletej. Otec je presvedčený, že vykonanie znaleckého dokazovania v tomto súdnom konaní bolo nepochybne v záujme oboch rodičov maloletého dieťaťa a z obsahu spisu nevyplýva, že by niektorý z rodičov spĺňal podmienky pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, preto aj súd prvej inštancie uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu obom rodičom maloletého dieťaťa rovným dielom. Otec poukázal aj na skutočnosť, že matka považovala znalecký posudok vypracovaný znalkyňou PhDr. Mgr. Elenou Fortis, PhD. za nespravodlivý a tvrdila, že znalkyňa je zaujatá. V tejto súvislosti otec uviedol, že navrhoval výsluch tejto znalkyne v súdnom konaní za účelom podania potrebného vysvetlenia, súd bez akéhokoľvek odôvodnenia ani tento otcom navrhovaný dôkaz nevykonával. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu napadnutých výrokov zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. K odvolaniam rodičov sa kolízny opatrovník nevyjadril.

6. K odvolaniu matky sa vyjadril otec. K námietke nevykonania matkou navrhnutých dôkazov, konkrétne „konfrontácie znalcov“ uviedol, že matka má vedomosť o tom, že ňou navrhované (nepripustné) dôkazy, ako je „konfrontácia znalcov z odlišných odvetví“ a akési „vyžiadanie kamerových záznamov zo sedení

obidvoch rodičov“ nie je v súdnom konaní možné vykonať, pritom matka bez akéhokoľvek ďalšieho logického argumentu na svojich návrhoch zotrúva a práve takýmto nekvalifikovanými návrhmi na vykonanie ďalšieho dokazovania dokonca odôvodňuje ňou uvádzaný odvolací dôvod v jej odvolaní. K tvrdeniu matky ohľadom nestrannosti, nezáujatosti a objektívnosti znalkyne PhDr. Mgr. Eleny Fortis, PhD. otec uviedol, že aj takéto ďalšie nepravdivé tvrdenie matky uvedené v jej podaní zo dňa 3.9.2019 bolo v celom rozsahu vyvrátené Čestným prehlásením jeho partnerky J. L., ktoré bolo v konaní predložené. Matka maloletej v súdnom konaní uvedené čestné prehlásenie nepoprela a dokonca sa k nemu žiadnym spôsobom nevyjadřila. Ďalej vyjadril nesúhlas s tvrdeniami matky, že počas manželstva užíval psychiatrické lieky v kombinácii s alkoholom a ešte v roku 2019 navštevoval psychiatra. Má za to, že uvedené tvrdenia sa nezakladajú na pravde a uviedol, že čestne prehlasuje, že nenavštevuje žiadneho psychiatra a neužíva žiadne lieky s alkoholom a tiež, že už v súdnom konaní opakovane poukázal na fakt, že ide o tvrdenia v celom rozsahu nepravdivé. Vo vzťahu k návrhu matky na zabezpečenie výpisu z jeho zdravotnej dokumentácie podotkol, že žiada niečo, čo objektívne neexistuje. Ďalej vo vyjadrení uviedol k tvrdeniu matky, že údajne maloletá bola s matkou 20 dní a otec „len“ 10 dní v mesiaci, že predmetné tvrdenie matky je v priamom rozpore s jej vlastnými tvrdeniami prednesenými na jednotlivých súdnych pojednávaniach v predmetnej veci. K výrokom matky ohľadom údajnej neschopnosti otca postarať sa o maloletú, ako i výroky matky, že dieťa sa hrá na tablete a otec má vlastné aktivity, ako aj ohľadom údajného stravovania v reštauráciách otec uviedol, že tieto sú len ďalšími ničím nepodloženými a predovšetkým nepravdivými tvrdeniami zo strany matky. Poukázal pritom na záver znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou PhDr. Mgr. Elenou Fortis, PhD., v ktorom konštatovala, že otec disponuje dobre rozvinutými osobnostnými predpokladmi, je schopný samostatne a dostatočne zabezpečiť výchovu a výživu maloletej v jej najlepšom záujme. Rovnako výsluchom maloletej vykonaným dňa 30.6.2020 na súdnom pojednávaní boli nepravdivé tvrdenia matky vyvrátené. K námietke matky, že otec má omnoho vyšší príjem ako má matka, čo otec dlhodobo využíva na „kupovanie dieťaťa“ otec uviedol, že matka v konaní doposiaľ nevysvetlila prečo sa vzdala výhodnejšieho zamestnania, ako ani dôvod prečo si človek v produktívnom veku, bez akýchkoľvek zdravotných problémov a s potrebným vzdelaním nenájde prácu, v ktorej by bol finančne lepšie ohodnotený, pričom konštatoval, že je nad akúkoľvek zdravú úvahu, aby zdravý a vzdelaný jedinec dosahoval príjem 379,- eur mesačne, tvrdiac, že z tohto príjmu prispieva finančne svojmu druhovi na domácnosť a ešte žiadal od otca z tohto titulu výživné na maloleté dieťa. Otec taktiež vyjadril nesúhlas s tvrdeniami matky, ktorá v konaní údajne „deklarovala“ platenie školských obedov. Takéto tvrdenia sú zavádzajúce, nakoľko ide o spracovateľský poplatok a nie poplatok za školské obedy. Otec má za to, že súd prvej inštancie v rozhodnutí konštatoval správne, že obedy zadarmo boli. Vo vzťahu k napadnutému výroku VI. uviedol, že matka odôvodňuje uvedený napadnutý výrok v konaní nepreukázaným tvrdením, že údajne dňa 30.6.2020 jej skončil pracovný pomer, čo matka pred skončením dokazovania v súdnom konaní ani neuvádzala. Vo vzťahu k žiadosti matky o možnosť zaplata trov konania štátu v splátkach uviedol, že požadovaná možnosť splátok nevyplýva zo žiadneho zákonného ustanovenia, pričom poukázal v tejto súvislosti na obsah jeho odvolania vo vzťahu k výroku VI. napadnutého rozsudku. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil a vo výroku III. a VI. vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenými subjektmi - účastníkmi (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolatelia použili zákonom prípúštné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. e), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. o zverení maloletej do striedavej osobnej starostlivosti potvrdiť (§ 387 Civilného sporového poriadku) a vo výrokoch III. vo výživnom, VI. o nároku na náhradu trov konania štátu a v závislom výroku VIII. o náhrade trov konania zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku) a vec mu

v zrušenom rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

8. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o návrhu otca na zmenu ostatného rozhodnutia o úprave práv a povinností k maloletej Y.. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaniami vo výrokoch I., III., VI., maloletú zveril s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v jednotýždňových intervaloch, výživné na maloletú určil otcovi vo výške 100,- eur mesačne a rozhodol o náhrade trov konania štátu a to tak, že voči otcovi v sume 1.086,04 eur a voči matke v sume 432,80 eur. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody predostreté v odvolaniach bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej spôsobom určeným v rozsudku súdu prvej inštancie a či súd správne rozhodol o náhrade trov konania štátu.

9. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej dôsledne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na zmenu zverenia, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právne závery vo veci, keď uplatnený nárok správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu v časti na zmenu zverenia maloletej odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Odvolateľka v odvolaní neuplatnila žiadne podstatné nové skutočnosti, dôkazy a argumenty než tie, s ktorými sa vysporiadal už súd prvej inštancie, preto odvolaciemu súdu nezostáva nič iné, len na podporu správnosti prvoinštančného rozhodnutia uviesť nasledovné:

10. Odvolací súd opätovne pripomína základné východiská pre posúdenie dôvodnosti zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti.

11. Podľa ustanovenia § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

13. V zmysle ustanovenia § 26 Zákona o rodine i v spojení s ustanovením § 121 Civilného mimosporového poriadku dohody a súdne rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností možno zmeniť, ak sa zmenia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre doterajšiu úpravu, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotnoprávnou podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výkon rodičovských práv a povinností za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane rodičov maloletého alebo na strane maloletého, alebo objektívne - vývojom objektívnych okolností.

14. Úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom sa uskutočňuje podľa stavu zisteného v čase rozhodovania súdu (§ 217 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Po tejto úprave však môžu nastať zmeny tak v pomeroch rodičov, ako aj v pomeroch maloletých detí, odôvodňujúcich zmenu pôvodného rozhodnutia súdu, príp. dohody rodičov. Iba zmena závažnejšieho charakteru môže byť dôvodom na takú zmenu rozhodnutia. Zmena pomerov môže spočívať v rôznych okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska záujmu maloletých detí. Pri úvahe o tom, či sa má zmeniť rozhodnutie súdu alebo dohoda rodičov, treba mať na zreteli záujem dieťaťa na jeho riadnej výchove, pri rešpektovaní stálosti výchovného prostredia. Zmena doterajšieho výchovného prostredia je odôvodnená najmä vtedy, keď doterajšie výchovné prostredie už nezabezpečuje priaznivé podmienky pre plnohodnotný vývoj a rozvoj maloletého dieťaťa. Základným predpokladom pre zmenu pôvodného rozhodnutia súdu je, že od pôvodného rozhodnutia došlo k takej zmene pomerov, ktorá vyžaduje zmenu pôvodnej úpravy, zohľadňujúcej pritom primárne záujem maloletého dieťaťa.

15. V zmysle § 24 ods. 2 Zákona o rodine ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby a vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia (ods. 3).

16. Vyššie citované zákonné ustanovenia v takomto znení zaviedla do slovenského rodinného práva novela Zákona o rodine č. 217/2010 Z.z. s účinnosťou od 1.7.2010. Ide o nóvum v podobe tzv. striedavej osobnej starostlivosti rodičov o maloleté dieťa. V zmysle dôvodovej správy k uvedenej novele Zákona o rodine je cieľom novelizácie zaviesť do praxe slovenských súdov a porozvodovej starostlivosti osvedčený systém striedavej starostlivosti o deti po rozvode rodičov. Striedavá starostlivosť má zabezpečovať dieťaťu primeraný kontakt s obidvoma rodičmi, redukovať traumatizáciu detí po rozchode rodičov, prispievať k citovej vyrovnanosti a zdravému psychickému vývoju detí. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov a ak to nie je možné, potom toho z rodičov, ktorý má k tomu lepšie predpoklady.

17. Zákonné podmienky pre zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov vyžadujú, aby boli rodičia spôsobilí dieťa vychovávať, aby mali o výchovu dieťaťa záujem, aby bolo zverenia maloleté dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v jeho záujme a aby touto úpravou boli lepšie zabezpečené potreby maloletého dieťaťa. Spôsobilosť rodičov riadne vychovávať maloleté dieťa posudzuje súd v každom konkrétnom prípade samostatne a zákon súdu ukladá ex offio prihliadať na schopnosti, možnosti pomery oboch rodičov a posúdiť záujem maloletého na takejto starostlivosti. Súdu teda vyplýva povinnosť skúmania, či striedavou starostlivosťou by mohli byť lepšie zaistené potreby dieťaťa, tzn. či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. V prípade splnenia týchto podmienok by striedavá starostlivosť mala v praxi predstavovať po rozpade partnerského vzťahu rodičov jednu z najpodstatnejších alternatív riešenia pre deti. Záujem dieťaťa treba posudzovať z hľadísk objektívnych, nie teda z čisto subjektívneho hodnotenia výhodnosti či nevýhodnosti pozície toho ktorého z oboch rodičov. Súd musí zohľadniť všetky zákonné kritériá, ale akú dôležitosť jednotlivým kritériám nakoniec prizná, závisí na špecifikách daného prípadu. Len samotný formálny, ničím nepodložený nesúhlas jedného z rodičov nemôže byť prekážkou zverenia maloletého dieťaťa do striedavej starostlivosti rodičov. Naopak však takýto nesúhlas môže byť relevantný, ak je vybudovaný na dôvodoch, ktoré sú spôsobilé intenzívnym spôsobom negatívne zasahovať do záujmov dieťaťa.

18. Z vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k správne záveru, ktorý v plnom rozsahu zdieľa aj odvolací súd, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti, keď rovnako obaja rodičia majú možnosti a schopnosti zabezpečiť rovnocennú starostlivosť o maloletú a je v záujme maloletej, aby obaja rodičia boli prítomní v jej živote v rovnakom rozsahu. Súd prvej inštancie správne poukázal na to, že každý z rodičov dieťa obohacuje, prihliadol na názor maloletej, ktorá chce žiť vo vyrovnanom pomere s matkou aj otcom, zobral do úvahy názor kolízneho opatrovníka, vychádzal zo záverov znaleckého posudku PhDr. Mgr. Eleny Fortis, PhD. ktorá preferovala výchovné prostredie maloletej u oboch rodičov s rovnomerným a rovnocenným pobytom u každého z nich. Podmienky na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti sú splnené aj do budúcnosti, keďže tento režim už funguje a niet dôvodov pochybovať o tom, že bude fungovať aj počas školského roka.

19. Na základe záverov vykonaného dokazovania súd prvej inštancie preto dôvodne vyhovel návrhu otca maloletej a zmenil predchádzajúce rozhodnutie o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky tak, že maloletú Y. zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov s tým, že pri podrobnej realizácii súd v podstate vychádzal z fungovania starostlivosti rodičov o maloleté dieťa. Obaja rodičia podľa úpravy súdom budú tráviť spolu s malolekým dieťaťom v podstate rovnaký čas aj počas školy, aj počas voľných dní. V živote maloletej Y. zverením jej osoby do striedavej starostlivosti rodičov nedochádza v podstate k žiadnym väčším zmenám, nakoľko tento styk alebo starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v podstate rovnakým spôsobom fungovala v ostatnom čase.

20. Čo sa týka námietky matky, že súd prvej inštancie na túto otázku nevykonal dostatočné dokazovanie, odvolací súd sa s touto odvolacou námietkou nestotožňuje. Súd prvej inštancie opakovane vypočul účastníkov konania, vykonal znalecké dokazovanie, pričom nevyhovel návrhu matky na doplnenie dokazovania konfrontáciou znalkyne PhDr. Lindy Katona, PhD. a PhDr. Mgr. Elenou Fortis, PhD. vzhľadom na diametrálne odlišné znalecké posudky. V tomto smere je odvolacia námietka neopodstatnená, pretože súd akceptoval požiadavku otca po znaleckom dokazovaní PhDr. Lindy Katona, PhD. na vykonanie nového znaleckého posúdenia, vzhľadom na námietky otca, a súd v ďalšom vychádzal zo znaleckého posudku PhDr. Mgr. Elenou Fortis, PhD., preto navrhovaná konfrontácia znalcom bola nedôvodná. Požiadavku matky na vyžiadanie kamerových záznamov súd prvej inštancie nezohľadnil, pretože nebola relevantná. Pokiaľ ide o podanie matky zo dňa 3.9.2019 vzhľadom na obsah podania, je potrebné k nemu pristúpiť ako k vyjadreniu matky k priebehu znaleckého vyšetrovania. Napokon ani výhrady matky, že súd nevykonal dostatočné dokazovanie smerujúce na spochybnenie spôsobilosti otca zabezpečiť maloletej riadnu starostlivosť vzhľadom na zdravotný stav otca, sú nenáležité, pretože takéto pochybnosti nevyplývajú ani zo znaleckého posudku ani z iných dôkazov.

21. V zmysle § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

22. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právny predpisom obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Prítom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

23. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v ktorých súd skonštatoval, že Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. však súd rozhodne o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná. To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi konania odňatie možnosti konať pred súdom a zakladajúcou tým prípustnosť dovolania. (porovnaj aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 37/1993 a pod R 125/1999). Odňatie možnosti konať pred súdom s následkom prípustnosti dovolania nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykonal (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. apríla 2012, sp. zn. 6Cdo 51/2012). Súd pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi účastníkov a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi odňatie možnosti konať pred súdom, pretože v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 veta druhá O.s.p. je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Toto oprávnenie súdu sa neviaže na návrhy účastníka konania (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14.9.2011, sp. zn. 6Cdo 153/2011).

24. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, v ktorom súd skonštatoval, že dokazovanie v občianskom súdnom konaní prebieha vo viacerých fázach; od navrhnutia dôkazu cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Skutočnosť, že okresný súd a ani následne krajský súd neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľom, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práv na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky bolo možné konštatovať

len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 350/08 z 30. septembra 2010).

25. Výhrady matky uvedené v bode 6. odvolania taktiež nemohli žiadnym relevantným spôsobom spochybníť správne závery súdu prvej inštancie v otázke zverenia maloletej do striedavej osobnej starostlivosti. Dôvody nesúhlasu matky s takýmto spôsobom úpravy neboli presvedčivou bázou pre spochybnenie záverov súdu prvej inštancie v tomto smere.

26. Iný postup súdu prvej inštancie rozhodnutia o tejto otázke by bol tiež v rozpore so základným právom dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov. Dohovor o právach dieťaťa garantuje dieťaťu právo na udržiavanie pravidelného a osobného kontaktu s obidvoma rodičmi (ak dôjde k rozpadu rodiny). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu tak zdôrazňuje, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné vzťahy s obidvoma rodičmi a dostalo tak príležitosť viesť svoj vzťah s nimi, ako aj prejavíť svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. Výnimkou zo všetkých pravidiel vzťahujúcich sa na povinnosť zabezpečiť pravidelný rovnocenný kontakt obidvoch rodičov je prípad, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby jeho stretávanie sa s jedným rodičom bolo obmedzené. Ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý musí byť zdôvodnený závažnými okolnosťami, ktoré v danom prípade neboli preukázané. Naopak vek dieťaťa a doposiaľ nadviazaný veľmi pozitívny vzťah k obidvom rodičom vyžaduje pravidelné a intenzívne stretávanie s nimi.

27. Súd prvej inštancie preto správne nerezignoval na pokračovanie fungujúceho modelu striedavej osobnej starostlivosti rodičov, pričom svoje závery náležitým a citlivým spôsobom vysvetlil a tým zodpovedal jednotlivé skutkové a právne otázky tak, ako to vyžadujú procesné pravidlá. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť zabezpečuje legitímny cieľ a to najlepšie zabezpečenie potrieb dieťaťa, ktoré umožní ďalej rozvíjať intenzívnu emociálnu väzbu maloletej k obidvom rodičom, ako i výchovné pôsobenie otca ako druhého rovnocenného rodiča.

28. Námietka matky maloletej týkajúca sa vykonateľnosti výroku I. nebola opodstatnená, pretože z výroku vyplýva zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch, ktoré sú vymedzené presne, určito a zrozumiteľne.

29. Odvolaniami bol napadnutý výrok III. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletú vo výške 100,- eur mesačne. Súd prvej inštancie prihliadol na lepšiu finančnú situáciu otca oproti pomerom matky, pretože otec dosahuje dvojnásobok príjmu matky, súd nemal preukázané u matky vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, pretože jej pracovné miesto zaniklo. Súd prvej inštancie poukázal na súdnu prax, ktorá vychádza pri určení výživného z 20%-25% príjmu povinného rodiča, čo v prípade otca predstavuje zo sumy 1.529,- eur sumu 305,- eur - 350,- eur a u matky z príjmu 584,39 eur sumu 116,- eur, rozdiel predstavuje 200,- eur, čo otec môže minúť navyše na dieťa, pri započítaní 100,- eur, keď je dieťa v jeho starostlivosti. Matka vo vzťahu k tomuto výroku rozsudku namietala opomenutie zohľadnenia jej výdavkov na hypotéku 203,78 eur, splátky spotrebného úveru 40,72 eur a poprela, že by školské obedy boli zadarmo, pretože preukázala ich platenie. Otec vo vzťahu k výroku o výživnom namietal, že súd riadne neprešetril majetkové pomery matky, nezistil riadne jej príjmy, nezaoberal sa tým prečo sa matka vzdala výhodnejšieho zamestnania v spoločnosti Y. I. s.r.o., súd neskúmal okolnosti skončenia pracovného pomeru matky a princíp potenciality príjmu matky, nesúhlasil so zisteniami súdu v bode 36. odôvodnenia vo vzťahu k príjmu otca, vytýkal súdu, že nevykonával navrhnuté dôkazy, ktorými otec požadoval preskúmanie majetkových pomerov spoločných osôb.

30. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd

aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

31. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

32. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

33. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

34. Z obsahu spisu v prejednávanej veci však nemožno vyvodiť, že by súd prvej inštancie posudzoval vec v časti výživného dôsledne a že by tomu dostatočne prispôbil i postup pri dokazovaní. Vykonané dokazovanie o pomeroch rodičov nezodpovedá tomu, aby na jeho základe mohol byť súdom prvej inštancie vyslovený záver o určení povinnosti otca platiť výživné na maloletú práve vo výške 100,- eur mesačne. Súd prvej inštancie sa nie dostatočne sústredil na zistenie príjmu matky. Matka bola v období od 14.9.2010-30.6.2018 zamestnaná v spoločnosti Y. I. s.r.o. Pracovný pomer bol ukončený dohodou o skončení pracovného pomeru zo dňa 28.6.2020 v ktorej je v článku I. uvedené, že pracovný pomer medzi zamestnávateľom a zamestnancom založený pracovnou zmluvou zo dňa 14.9.2010 sa skončí dohodou ku dňu 30.6.2018 (pozri č.l. 284). Bližší dôvod skončenia pracovného pomeru v dohode uvedený nie je. Súd prvej inštancie uviedol, že pracovné miesto matky zaniklo. Z akého dôkazu súd prvej inštancie vychádzal však z rozsudku nie je zistiteľné. Práve naopak sa javí, že matka skončila pracovný pomer u tohto zamestnávateľa bez vážnych dôvodov, a preto je dôvodná námietka otca, že treba vychádzať z príjmu u tohto zamestnávateľa, ktorého sa matka pravdepodobne vzdala. V nasledujúcom období mala matka nižší príjem. Zároveň je potrebné skúmať aj potencialitu príjmov matky, teda či matka pri svojom vzdelaní a situácii na pracovnom trhu by mohla dosahovať vyšší príjem aký reálne dosahuje. Týmto okolnosťami sa súd prvej inštancie nezaoberal. Zároveň je potrebné skúmať aj pomery spoločných

osôb, čo súd prvej inštancie neurobil. Pokiaľ ide o posúdenie zárobku otca, tu sú závery súdu prvej inštancie rozporné, pretože na jednej strane súd poukazuje na možnosti otca dosahovať vyšší príjem, keď súd vychádzal z informácií získaných na internetových stránkach L. a L., na druhej strane však uvádzal, že u otca vychádzal z príjmu 1.529,- eur, čo je však rozdielna výška oproti príjmu, ktorý súd považoval za príjem, ktorý by mohol otec dosahovať. Príjmy matky, otca prípadne spolužívujúcich osôb, neboli riadne zistené, rovnako boli výdavky neboli vyhodnotené komplexne a potom nebola posudzovaná ani opodstatnenosť týchto výdavkov.

35. Odvolací súd zdôrazňuje, že mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav vecí, teda v rámci dokazovania sa nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje sa vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako predložili a navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí.

36. Napokon odvolaním matky a otca bol napadnutý výrok VI. o náhrade trov konania štátu, ktorým súd uložil otcovi povinnosť v sume 1.086,04 eur a matke v sume 432,80 eur. Matka nesúhlasila so splatnosťou uloženou súdom prvej inštancie do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a otec namietal nespravodlivé rozdelenie úhrady zostatkov trov znaleckého dokazovania medzi rodičov a výšky sumy zostatku trov znaleckého dokazovania. Súd prvej inštancie tento výrok odôvodnil tak, že trovy znaleckého dokazovania boli preddavkované zálohami, v prípade posudku znalkyne PhDr. Lindy Katona, PhD. oboma rodičmi po 300,- eur, keď výška odmeny činila 1.464,80 eur, rozdiel činil 864,80 eur, ktorú sumu súd uložil rodičom maloletého dieťaťa zaplatiť štátu v rovnakom pomere, keď uvedená suma bola priznaná uznesením dňa 11.1.2019, v prípade kontrolného znaleckého dokazovania, ktorý navrhol otec maloletej bola zaplatená záloha 1.000,- eur, keď odmena znalkyne bola vo výške 1.654,24 eur, rozdiel činí 654,24 eur, ktorý bol uhradený znalkyni z rozpočtových prostriedkov súdu v zmysle uznesenia súdu prvej inštancie dňa 19.2.2019, matka námietky proti posudku znalkyne PhDr. Lindy Katona, PhD. nevzniesla.

37. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie pri náhrade trov konania štátu pochybil. Uznesením č.k. 5P/80/2016-334 zo dňa 11.1.2019, ktorým súd ustanovil za znalca PhDr. Mgr. Eleny Fortis, PhD., výrokom V. navrhovateľovi a odporkyni uložil povinnosť zložiť zálohu na znalecké dokazovanie každému po 600,- eur. Podľa záznamu o zložení zo dňa 6.3.2019 otec zaplatil sumu 600,- eur ako preddavok, druh trov konania: D14 Preddavky v súdnom konaní (zálohy) položka registra: 10, rok: 2019. Uznesením súdu prvej inštancie č. k. 5P/80/2016-338 zo dňa 30.4.2019 výrokom II. (v nadväznosti na výrok I.) uložil učtárni vyplatiť sumu 1.000,- eur znalkyni PhDr. Mgr. Eleny Fortis z rozpočtových prostriedkov súdu. Po podaní znaleckého posudku a vyúčtovaní znaleckého, uznesením č.k. 5P/80/2016-458 zo dňa 19.2.2020 súd priznal znalkyni odmenu za vypracovanie znaleckého posudku spolu 1.654,24 eur, zaplatený preddavok 1.000,- eur odpočítal a zostalo k úhrade 654,24 eur, ktorú sumu vyplatil znalkyni zo štátnych prostriedkov. Súd prvej inštancie nezohľadnil namietanú skutočnosť ako sa vysporiadal so zloženými preddavkami na znalecké dokazovanie.

38. Vychádzajúc z koncepcie Civilného mimosporového poriadku je zrejmé, že úmyslom zákonodarcu bolo v mimosporových konaniach upraviť tie inštitúty, ktoré vykazujú určité odlišnosti v porovnaní so sporovým konaním, a v ktorých je aplikácia Civilného sporového poriadku vylúčená. Znamená to, že Civilný mimosporový poriadok obsahuje ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od všeobecnej právnej úpravy Civilného sporového poriadku, pričom ide aj o úpravu náhrady trov v mimosporových konaniach. V mimosporových konaniach platí vyšetrovacia zásada vyplývajúca z § 35 a § 36 Civilného mimosporového poriadku (povinnosť súdu zistiť skutočný stav vecí a vykonať aj iné dôkazy ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí), preto Civilný mimosporový poriadok v § 57 počíta s eventuálnou možnosťou vzniku trov konania štátu, ktoré vzniknú v súvislosti s dokazovaním, o ktorých povinnosti nahradiť ich štátu súd rozhoduje z úradnej povinnosti na rozdiel od nároku účastníkov na náhradu trov konania, kedy zásadne rozhoduje len na návrh. Nakoľko mimosporový kódex neobsahuje žiadne ďalšie ustanovenia o rozhodovaní súdu o náhrade trov konania štátu na rozdiel od predchádzajúcej úpravy vyplývajúcej z § 148 OSP, je potrebné v súlade s článkom 4 ods. 1 základných princípov Civilného mimosporového poriadku i na náhradu trov štátu, ktoré platil v konaní, aplikovať ostatné ustanovenia Civilného mimosporového poriadku upravujúce trovy konania, ktoré sú čo do obsahu a účelu najbližšie posudzovanej právnej veci. Štát nemá právo na náhradu trov, ktoré platil len v prípade, ak to zákon výslovne ustanovuje, že trovy dôkazov platí štát (napr. § 251 ods. 1

Civilného mimosporového poriadku) alebo tak rozhodne súd na základe zistenia, že účastník alebo účastníci spĺňajú podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov (primerane § 49 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku). Vzhľadom na charakter mimosporových konaní, kde nie je možné hovoriť o úspechu alebo neúspechu niektorého z účastníkov konania, je potrebné trovy dokazovania, ktoré platil štát, považovať za spoločné trovy účastníkov konania, ktoré majú platiť podľa pomeru účasti na veci a na konaní (§ 49 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku). Aj v prípade náhrady trov štátu môže súd použiť materiálny korektív vyplývajúci z § 55 Civilného mimosporového poriadku a teda posúdiť vzhľadom na okolnosti prípadu, či je spravodlivé, aby trovy dokazovania, ktoré platil štát, nahradili všetci účastníci alebo len niektorý z nich.

39. Odvolací súd v danej veci s odkazom na odvolaciu argumentáciu otca posudzoval, či s prihliadnutím na okolnosti prípadu je spravodlivé zaviazat' na náhradu trov konania štátu, ktoré vznikli v súvislosti so znaleckým dokazovaním PhDr. Mgr. Eleny Fortis, PhD. oboch rodičov v rovnakej miere alebo len niektorého z nich. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že posudzovanie osobnostných čŕt u rodičov aj u maloletej, vzťah maloletej k rodičom a závery znalkyne zo psychologického vyšetrenia, je v každom prípade predovšetkým v záujme maloletého dieťaťa a v konečnom dôsledku potom tiež i v záujme oboch rodičov, ktorí obaja nesú voči svojmu dieťaťu rodičovskú zodpovednosť, čím možno uzavrieť, že vykonané znalecké dokazovanie bolo v záujme všetkých účastníkov konania a riadneho zistenia skutočného stavu veci. Pokiaľ by súd z ostatného dokazovania mal bez pochybností preukázať, že najvhodnejšou formou starostlivosti o maloletú bude práve osobná starostlivosť matky, znalecké dokazovanie by nenariaďoval, i napriek návrhu zo strany otca. Napokon odborné znalosti premietnuté v znaleckom posudku súd prvej inštancie využil pri svojom rozhodovaní.

40. Nakoniec Civilný mimosporový poriadok v zákonných ustanoveniach upravujúcich rozhodovanie o náhrade trov konania je založený na záujmovom princípe t.j. každá strana si platí výdavky, ktoré jej v konaní vzniknú, preto súd prvej inštancie rozhodol nesprávne, pokiaľ obom neuložil povinnosť nahradit' trovy štátu v rovnakom rozsahu.

41. V súhrne vzhľadom na uvádzané sa tak vec dostala v rozhodovaní o výživnom do takej polohy, v ktorej by náprava pochybení súdu prvej inštancie vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok aj nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie (úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania).

42. Keďže s poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie náležitým nezisťovaním všetkých relevantných okolností potrebných pre posúdenie pomerov účastníkov konania, pričom nevykonal i ďalšie dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a tým neposúdil všetky do úvahy prichádzajúce rozhodné okolnosti daného prípadu, čím potom vec i nesprávne právne posúdil, taktiež nesprávne rozhodol o náhrade trov konania štátu, odvolací súd s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o výživnom a náhrade trov konania štátu zrušil a vec mu vrátil v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

43. Úlohou súdu prvej inštancie v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu je komplexne vyhodnotiť pomery účastníkov konania, zistiť príjmy matky a otca, prípadne spolužijúcich osôb, a to v rozhodnom období, u matky sa zaoberať dôvodmi skončenia pracovného pomeru, potencialitou príjmov v rozhodnom období, ale aj výdavkami účastníkov konania a posúdiť ich opodstatnenosť. V zmysle vyhľadávacej zásady, vzťahujúcej sa na nesporové konania, je potrebné za rovnaké rozhodné obdobie objektivizovať príjmy a ustáliť zárobkové a majetkové pomery matky a otca, preukázaním pravidelných a nepravidelných príjmov ich výsluchom, aktualizáciou príjmov, získaním správ od zamestnávateľov, prípadne iných subjektov. Tiež je nevyhnutné vymedziť výdavky všetkých účastníkov konania. Okrem príjmov a výdavkov majetkové pomery matky a otca ovplyvňuje aj vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, hnutelným veciam vyššej hodnoty, peňažné prostriedky na účtoch v peňažných ústavoch. Pomery v domácnosti sú tiež ovplyvňované spolužitím s inými osobami a ich príjmami.

44. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, tak bude opätovne vec v zrušenom výroku o výživnom

posúdiť, vrátane doplnenia dokazovania v naznačenom smere, ktoré je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporého poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty matky a otca, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení, zohľadniť vyššie uvedené kritéria pri rozhodovaní o náhrade trov konania štátu a potom po zvážení všetkých preukázaných okolností daného prípadu vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporého poriadku odôvodniť.

45. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

46. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).